

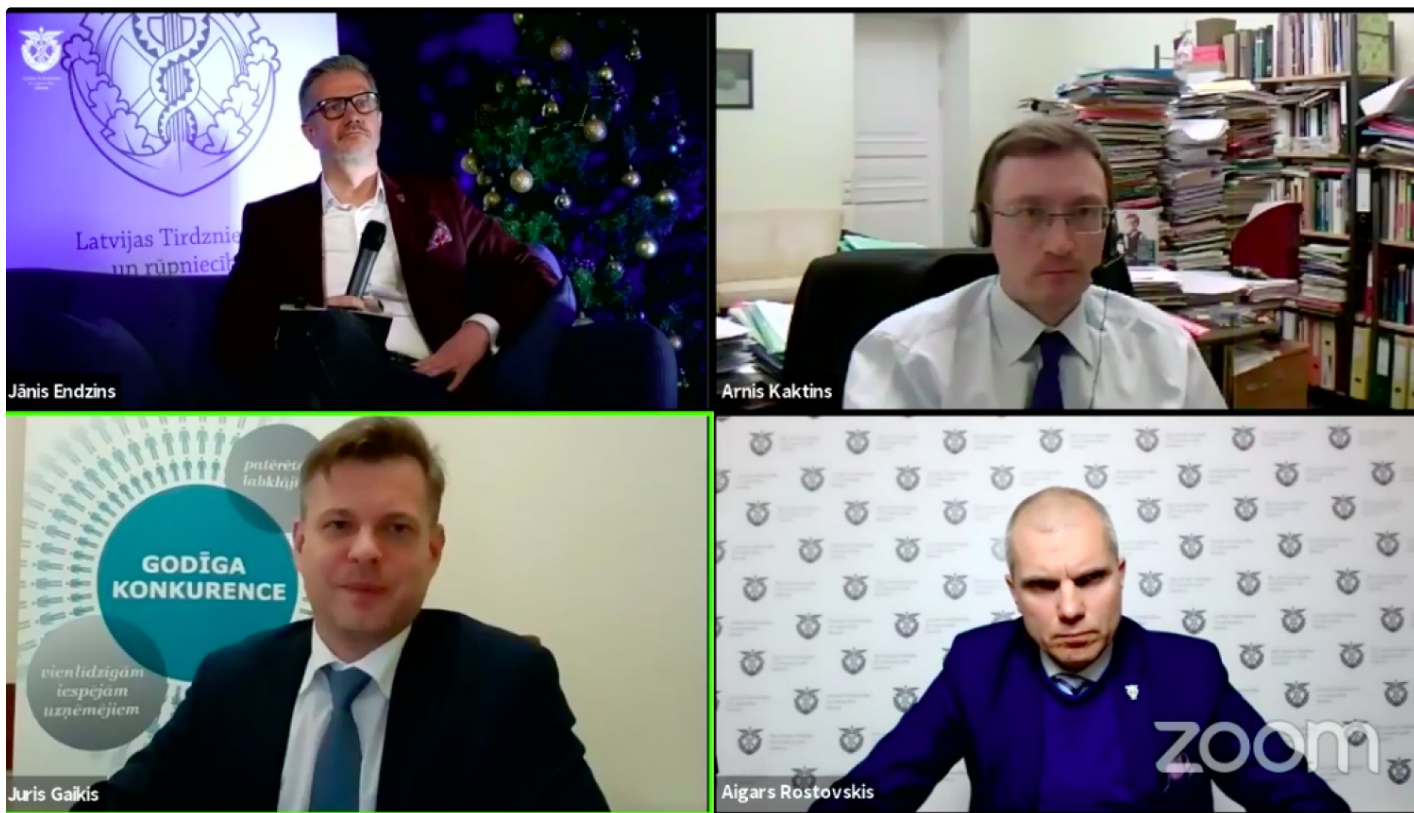

Konkurences padomes priekšsēdētājs J. Gaiķis diskutē par valsts un pašvaldību iesaisti uzņēmējdarbībā

Publicēts: 10.12.2020.

Informācija prese

Jaunami

Pēdējo trīs gadu laikā pieaudzis sabiedrības atbalsts uzskatam, ka Latvijā uzņēmumus labāk spēj pārvaldīt privātais sektors, nekā publiskais. Tā uzskata 52% sabiedrības, secināts [pētījumā par pašvaldību nodarbošanos ar uzņēmējdarbību](#). Šī gada oktobrī to veica sabiedriskās domas pētījuma centrs SKDS sadarbībā ar lielāko Latvijas uzņēmēju biedrību Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru (LTRK).

“Pētījums apliecina, ka atbalsts sabiedrībā pašvaldību uzņēmumiem konsekventi sarūk un trešdaļa uzskata, ka tādā veidā tiek būtiski kropļota konkurence. Arvien palielinās to Latvijas iedzīvotāju skaits, kuri uzskata - pastāv liels risks, ka pašiem iedzīvotājiem, papildu maksājumiem nodokļiem, ir jāfinansē pašvaldību vēlme nodarboties ar uzņēmējdarbību. Šogad tādu jau ir gandrīz puse jeb 43% no aptaujātajiem, savukārt pirms trim gadiem, kad veicām līdzīgu pētījumu, tie bija 41%. Īpaši bīstami tas ir situācijās, kad pašvaldību dibinātie uzņēmumi saskaras ar finanšu grūtībām, un nauda finansiālo problēmu mazināšanai ir jāmeklē vietvaru budžetā, piemēram, atņemot vai nepiešķirot naudu citām vajadzībām. Šāda situācija arī kropļo konkurencei, jo, atšķirībā no privātā biznesa, kuram jādomā, vai bankrotēt vai aizņemties papildu naudu, pašvaldības var izmantot savus budžeta līdzekļus. Pašvaldībām un arī valsts institūcijām būtu jābūt kā dārzniekam, kas rūpējas, lai privātais uzņēmējs augtu, nodrošinot visu nepieciešamo attīstībai un veselīgai konkurencei,” pētījuma datus un tajos redzamos riskus skaidro LTRK prezidents Aigars Rostovskis.

Konkurences padomes priekšsēdētājs Juris Gaiķis: “Būtiski nošķirt divus aspektus. Pirmkārt, valsts un pašvaldības var darboties tirgū ar savām kapitālsabiedrībām, ja pastāv tirgus nepilnība, kas atsevišķos gadījumos var izpausties arī kā tirgus stagnācija, vai arī tām jānodrošina stratēģiski svarīgi pakalpojumi, piemēram, siltuma un ūdens piegāde, un tos nav iespējams sniegt privātajiem

komersantiem. Otrkārt, kopš šī gada 1. janvāra Konkurences padomei ir tiesības uzraudzīt publiskas personas un to dibināto kapitālsabiedrību darbības atbilstību godīgas konkurences principiem. Tādējādi Konkurences padome var sodīt publiskas personas kapitālsabiedrības, ja tās nav ievērojušas konkurences neitralitāti, piemēram, tiek radītas kādas priekšrocības publiskas personas kapitālsabiedrībām, kas nav pieejamas privātajiem komersantiem, vai arī konkurence tiek deformēta, apzināti izvirzot nepamatoti pārāk augstas prasības komersantiem, un privātie ir spiesti pamest tirgu.”

Pētījumā dati apliecina sabiedrības uzskatu, ka pašvaldību iesaiste uzņēmējdarbībā rada vairākus lielus riskus, piemēram, 57% no respondentiem saredz korupcijas veidošanās iespēju. Savukārt, 48% norāda, ka pašvaldību uzņēmumos vadošos amatos tiek iecelti cilvēki bez atbilstošas profesionālās pieredzes. 46% no respondentiem piekrīt uzskatam, ka pašvaldībām visi resursi ir jāvelta saviem tiešajiem pienākumiem, nevis jāveido uzņēmumi. Pētījums rāda, ka arvien pieaug to Latvijas iedzīvotāju skaits, kuri uzskata, ka normatīvajos aktos nepieciešams precīzi definēt jomas, kurās pašvaldības drīkstētu veidot savus uzņēmumus. Kopumā 72% no respondentiem piekrīt viedoklim, ka pieļaujamās biznesa nozares būtu jānosaka precīzāk, savukārt, 2017.gadā tie bija 69%.

Pasākuma noslēgumā, LTRK valdes priekšsēdētāja Jāņa Endziņa vadībā, norisinājās diskusija par publisku personu iesaisti uzņēmējdarbībā un nepieciešamajiem uzlabojumiem godīgas konkurences vides veicināšanai.

<https://www.kp.gov.lv/lv/jaunums/konkurences-padomes-priekssedetajs-j-gaikis-diskute-par-valsts-un-pasvaldibu-iesaisti-uznemejdarbiba>